

4. Chakma D. Principles of teaching English: General Principles of teaching English and Psychological Principles of teaching English. *Online note bank. An online platform for concise and precise Notes in various subjects for College and University students.* 2022. URL: <https://onlinenotebank.wordpress.com/2022/01/31/principles-of-teaching-english-general-principles-of-teaching-english-and-psychological-principles-of-teaching-english/> (дата звернення: 30.05.2023).

5. Kelley P. Making Minds: What's wrong with education – and what should we do about it? London, New York: Routledge, 2008. 200 p.

6. Kovalenko O. Y. Development of intercultural communication skills in foreign languages teaching. *Results of modern scientific research and development* : Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference, Madrid, May 2–4, 2021. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain, 2021. P. 230–239.

7. Myers J. Cooperative Learning: A Personal Journey. *Journal of education.* 1992. Vol. 174. № 2. P. 118–143.

8. Richards J., Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 270 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4-54>

**LUDWIG WITTGENSTEIN'S LINGUISTIC-PHILOSOPHICAL
CONCEPT AS A BASIS FOR ADULT FOREIGN
LANGUAGE TEACHING**

**ЛІНГВОФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ЛЮДВИГА
ВІТГЕНШТАЙНА ЯК ПІДГРУНТЯ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОРОСЛИМ**

Zaporozhan M. D.

*Master Student at the Department of
Linguistics and Translation
International Humanitarian University
Odesa, Ukraine*

Запорожан М. Д.

*студентка магістратури факультету
лінгвістики та перекладу
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Взаємозв'язок мови з буттям і свідомістю, що якраз охоплює предмет лінгвофілософії, як широкої сфери гуманітарних досліджень [1, с. 17], здавна приваблював науковців. Австрійський філософ, що спеціалізувався в першу чергу саме на логіці, а вже потім на філософії математики,

філософії розуму та філософії мови [3], Людвіг Вітгенштайн не є виключенням.

Світу відомі дві різні концепції, що знайшли відображення у працях Людвіга Вітгенштайна – «Логіко-філософському трактаті» та «Філософських дослідженнях» [2].

У своїй ранній праці, «Логіко-філософському трактаті», Вітгенштайн запропонував структурований і формальний погляд на мову та її зв'язок зі світом. Він представив ідею, що мова функціонує як система образів або уявлень, які відповідають стану справ у світі та вважав, що змістовні ствердження подібні до картин, які точно зображують речі такими, які вони є [3]. Л. Вітгенштайн писав, що логічна структура мови відображає логічну структуру реальності і що, тільки аналізуючи мову на її найпростіші складові, ми можемо виявити структуру світу, що лежить в її основі [4, с. 16–17].

Натомість, у своїй пізнійшій філософії, викладеній у «Філософських дослідженнях», Вітгенштайн відійшов від жорсткого формалізму своїх попередніх поглядів і прийняв більш прагматичний і залежний від контексту підхід до мови [2]. Так і з'явився концепт «мовних ігор». Його піддрунтям стало ствердження Вітгенштайна, що значення слова чи речення не фіксується одним визначенням чи набором правил, а випливає з того, як слова використовуються в певному контексті чи діяльності [5, с. 25].

Наскільки нам відомо на теперішній час, ми вперше розглядаємо концепцію Людвіга Вітгенштайна, як основу для винайдення інноваційного підходу для викладання іноземної мови дорослим. Завдяки широкому мисленню і наявності двох суттєво різних праць, ми, в свою чергу, маємо можливість говорити про два відмінні підходи.

Базуючись на «Логіко-філософському трактаті», варто зазначити, що один з головних пунктів Вітгенштейна – це те, що мова є інструментом для вираження думок і розуміння світу [4, с. 17]. А отже, щоб вивчити мову, студентам слід думати про те, як вони використовують слова, фрази та мовні засоби в повсякденному спілкуванні, – це допоможе їм відчутти зв'язок між мовою і реальними ситуаціями. Доцільним тут буде аналізування і семантики слів, і ситуації, в яких різні вирази мають різні відтінки значень. Але у цьому випадку навчання вдається таким, що спонукає до створення уявної, умовної картини у вигляді образів в голові студента. При цьому, необхідно наголосити на важливості рефлексії над власними думками, спонукати студентів рефлексувати про те, як вони вивчають мову, які підходи найбільше їм підходять і як вони використовують мову в процесі навчання.

Більш дієвим в розрізі навчання дорослих вбачається використання мовних ігор – різноманітних форм використання мови, які впроваджені

в різні форми життя чи соціальні практики. Вони охоплюють широкий спектр діяльності, від простих щоденних розмов до вузько-спеціалізованих технічних дискусій. Кожна мовна гра має власний набір правил, умовностей і цілей. Вітгенштайн підкреслював, що мова не є статичною й однорідною сутністю; вона гнучка, розвивається та адаптується до різних ситуацій [5, с. 14–15]. У своїх «Філософських дослідженнях», Л. Вітгенштайн використовував різноманітні приклади та сценарії, щоб проілюструвати концепцію. Наприклад, сценарій із запитом вказівок, коли одна людина прагне щось дізнатися, а інша, натомість, має ознайомити співрозмовника з інформацією [5, с. 35–36].

Для занять з іноземної мови пропонуються різноманітні варіанти мовних ігор: починаючи з простого формування запиту подальшим виконанням закінчуючи розігруванням сценаріїв, вивчення відомих монлогів, дебатів. Такі вправи напряму пов'язані з моделюванням і відігруванням певної ситуації в процесі навчання. Занурюючись в атмосферу відведеної йому ролі, студент кардинально змінює спосіб свого мислення, що дозволяє сприймати власну вимову іншомовних слів, як об'єктивно властиву йому самому, звикаючи спілкуватися природно, розвиваючи мислення без внутрішнього промовляння перекладу.

Таким чином, спираючись на лінгвофілософську концепцію Людвіга Вітгенштайна, ми знайдемо перспективний напрямок для розвитку сучасної методики викладання, що зважатиме на особливості психології та потреб дорослих.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Лінгвофілософія. *Енциклопедія Сучасної України*. / за заг. наук. ред. І. М. Дзюби, А. І. Жуковського, М. Г. Железняка. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. URL: <https://esu.com.ua/article-55511> (дата звернення: 28.08.2023).
2. Biletzki A., Matar A. Ludwig Wittgenstein. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Winter 2021 Edition)*. / Edward N. Zalta ed., URL: <https://plato.stanford.edu/archives/win2021/entries/wittgenstein/> (дата звернення: 28.08.2023).
3. Lesso R. Who Was Ludwig Wittgenstein? *TheCollector.com*. 2023, URL: <https://www.thecollector.com/who-was-ludwig-wittgenstein/> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Wittgenstein L. *Logisch-Philosophische Abhandlung*, *Annalen der Naturphilosophie*. Oxford, 1959. 117 s.
5. Wittgenstein L. *Philosophical Investigations*, translated by G. E. M. Anscombe. 4th edition. Chichester, 2009. 321 p.